

การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชน
ที่มีต่อนักการเมืองระดับท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบางจะเกร็ง
อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม

BUDDHA DHAMMA APPLICATION FOR PROMOTING PEOPLE'S POLITICAL
TRUST TOWARD LOCAL POLITICIANS AT BANGJAKRENG SUB-DISTRICT
IN MUANG DISTRICT OF SAMUT SONGKRAM PROVINCE

ญาทิตา พันภัย^{1*}, อภิญญา ฉัตรช่อฟ้า¹, วชรินทร์ ชาญศิลป์¹
Yatita Phonphai^{1*}, Apinya Chatchofa¹, Vacharin Chansilp¹

*Corresponding Author E-mail: yatita27@gmail.com

Received March 27, 2026; Revised June 5, 2026; Accepted June 13, 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาระดับความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองระดับท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม 2. เปรียบเทียบความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3. นำเสนอการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชน เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 346 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 11 รูปหรือคน เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสังคมศาสตร์ และวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1. ประชาชนมีความไว้วางใจทางการเมืองต่อนักการเมืองท้องถิ่น โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 0.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ได้แก่ ด้านนโยบาย ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.87) ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = 0.87) ด้านการสื่อสารทางการเมือง ($\bar{X} = 3.28$, S.D. = 0.90) และด้านกระบวนการทำงาน ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 0.83) ตามลำดับ 2. จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความ

¹ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

¹ Faculty of Social Sciences Mahachulalongkornrajavidyalaya University

ไว้วางใจทางการเมืองโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความไว้วางใจทางการเมืองโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติตนตามหลักอริยวัฑฒ 5 ของนักการเมืองท้องถิ่น พบว่า 1) ศรัทธา นักการเมืองท้องถิ่นควรยึดมั่นในหลักแห่งความจริง และเป็นผู้นำที่มีเป้าหมายชัดเจน 2) ศีล ควรยึดถือปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบของกฎหมายและจริยธรรม 3) สุตะ ควรแสวงหาความรู้อยู่เสมอและต้องไม่หยุดที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รอบรู้เท่าทันเหตุการณ์ในปัจจุบัน 4) จาคะ ควรมีความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ มีน้ำใจช่วยเหลือพี่น้องประชาชนอย่างเท่าเทียม และ 5) ปัญญา ควรเป็นบุคคลต้นแบบที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล

คำสำคัญ: การประยุกต์หลักพุทธธรรม; เพื่อส่งเสริมความไว้วางใจ; ทางการเมืองของประชาชน

Abstract

This research aims to: 1. Study the level of political trust among citizens towards local politicians in Bangjakreng Subdistrict Municipality, Mueang District, Samut Songkhram Province; 2. Compare the level of political trust among citizens categorized by personal factors; and 3. Present the application of Buddhist principles to promote political trust among citizens. This is a mixed-methods research study. The sample group consisted of 346 individuals and 11 key informants (monks or laypersons). Data was collected using questionnaires and interviews. Data was analyzed using social science software and descriptive content analysis.

The research findings showed that: 1. Overall, public political trust in local politicians is at a moderate level. ($\bar{X}$ = 3.31, S.D. = 0.81). When considered by individual aspects, all aspects were found to be at a moderate level, namely: policy ($\bar{X}$ = 3.36, S.D. = 0.87), personality ($\bar{X}$ = 3.33, S.D. = 0.87), political communication ($\bar{X}$ = 3.28, S.D. = 0.90), and work process ($\bar{X}$ = 3.26, S.D. = 0.83), respectively. 2. Categorized by personal factors, it was found that people with different genders, ages, educational levels, and monthly incomes did not have significantly different opinions regarding overall political trust, except for people with different occupations, who had statistically significant differences in their opinions regarding overall political trust at the 0.05 level. and 3. Public opinion regarding local politicians' adherence to the Five Noble Virtues revealed that: 1) Faith: Local politicians should uphold the principles of truth and be leaders with

clear goals. 2) Morality: They should adhere to the law and ethics. 3) Learning: They should constantly seek knowledge and continuously develop themselves to be knowledgeable and up-to-date with current events. 4) Generosity: They should be kind, compassionate, and helpful to their fellow citizens equally. 5) Wisdom: They should be role models with broad vision.

Keywords: Application of Buddhist principles; To foster trust; People's politics

บทนำ

การบริหารจัดการในระดับท้องถิ่น หมายถึงระบบที่รัฐส่วนกลางถ่ายโอนอำนาจไปยังหน่วยงานในท้องถิ่น ซึ่งมีสถานะเป็นองค์กรตามกฎหมาย มีขอบเขตพื้นที่และประชาชนที่รับผิดชอบโดยตรง จุดเด่นคือองค์กรเหล่านี้ต้องมีความเป็นอิสระในการดำเนินงาน (Autonomy) เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการปกครองตามหลักประชาธิปไตย (จรัส สุวรรณมาลา, 2550) การปกครองท้องถิ่นจึงเป็นเวทีสำคัญในการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจด้านการเมืองให้แก่ประชาชน อันนำไปสู่การเป็นพลเมืองที่มีบทบาทต่อประเทศ (ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, 2545) บุคคลสำคัญในระบบการเมืองท้องถิ่นแบ่งออกเป็นฝ่ายการเมือง ได้แก่ ผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น ฝ่ายราชการคือเจ้าหน้าที่และหน่วยงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งภาคประชาสังคม เช่น ผู้นำชุมชน หรือบุคคลที่ได้รับความนับถือจากสมาชิกในชุมชน ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทของไทยมีการปรับเปลี่ยนในหลายด้าน เพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งเป็นผลจากรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายสำคัญที่กำหนดหลักการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ปธาน สุวรรณมงคล, 2554)

นักการเมืองท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการเปิดพื้นที่ให้ประชาชนในชุมชนได้แสดงความคิดเห็น และผลักดันการพัฒนาชุมชนให้เดินไปในทิศทางที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่ทั้งฝ่ายบริหารท้องถิ่นและประชาชนร่วมกันกำหนด โดยเฉพาะการส่งเสริมเศรษฐกิจระดับชุมชน นักการเมืองต้องสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการลงทุนทั้งจากภายนอกและภายใน พร้อมทั้งสนับสนุนให้มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ของพื้นที่ การเชื่อมโยงนโยบายของรัฐกับนโยบายบริหารท้องถิ่นต้องอาศัยการรับฟังปัญหาและความต้องการของประชาชนเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่นและประเทศโดยรวม อีกทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังต้องมีหน้าที่คุ้มครองและปกป้องสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในชุมชนด้วย (วุฒิสาร ตันไชย, 2548)

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังเผชิญการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในหลายด้าน โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่น เช่น เทศบาลตำบลบางจะเกร็ง อำเภอมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ที่การเติบโต

ทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวส่งผลต่อวิถีชีวิตของประชาชนโดยตรง ส่งผลให้นักการเมืองท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการบริหารและเชื่อมโยงความต้องการของประชาชนกับนโยบายของรัฐ ปัจจัยสำคัญของการบริหารที่มีประสิทธิภาพคือ “ความไว้วางใจ” จากประชาชน ซึ่งเกิดจากความซื่อสัตย์ การทำงานตามคำมั่น การสื่อสารอย่างจริงใจ และการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม กล่าวคือ นักการเมืองท้องถิ่นควรเป็นผู้ที่พูดจริง ทำจริง โปร่งใส และยึดประโยชน์ส่วนรวม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตั้งใจศึกษาประเด็นความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบางจะเกร็ง โดยเน้นการนำหลัก “อริยวาทะ 5” อันได้แก่ การเจริญด้วยศรัทธา ศีล สุตะ จาคะ และปัญญา (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), 2556) มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างความเข้าใจและความไว้วางใจต่อผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่น ตลอดจนเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองอย่างสอดคล้องกับแนวทางประชาธิปไตยของประชาชน ยิ่งไปกว่านั้น งานวิจัยชิ้นนี้ตั้งเป้าให้เป็นตัวอย่างที่สามารถนำไปประยุกต์ต่อยอดในการพัฒนานักการเมืองท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของประชาชนอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองระดับท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
2. เพื่อเปรียบเทียบความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนต่อนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อนำเสนอการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองระดับท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปในเทศบาลตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 2,528 คน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, 2567)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 3 หมู่บ้าน ประกอบด้วย บ้านบางจะเกร็ง บ้านคูสี และบ้านคลองกลาง จำนวน 2,528 คน จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Taro Yamane (1973) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 จำนวน 346 คน จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

2.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยได้กำหนดเลือกแบบเจาะจง ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการที่เกี่ยวข้องหรือมีประสบการณ์โดยตรง ทั้งหมด 11 รูปหรือคน ประกอบด้วย นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 1 รูป ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 1 คน นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านรัฐศาสตร์หรืออาจารย์ จำนวน 2 คน นายกเทศมนตรีตำบลบางจะเกร็ง จำนวน 1 คน สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสงคราม เขต 4 อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จำนวน 1 คน กำนัน จำนวน 1 คน ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 1 คน ตัวแทนประชาชน จำนวน 3 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนต่อนักการเมืองท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักจริยวัตร 5 มี 15 ข้อ และตอนที่ 3 ความไว้วางใจทางการเมือง มี 12 ข้อ ทั้งตอนที่ 2 และ 3 ใช้มาตรวัด 5 ระดับ (Likert, 1967) โดยค่าความเที่ยง (Reliability: (Cronbach's Alpha) และค่าความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้ค่าเท่ากับ 0.982 ทุกข้อ จากนั้นจึงทำการแจกแบบสอบถาม

3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำตามกระบวนการที่เป็นระบบ โดยเริ่มจากการศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดเบื้องต้น จากนั้นจึงศึกษาทฤษฎี และงานวิจัยเพิ่มเติมอย่างรอบด้านให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ ก่อนนำร่างแบบสัมภาษณ์ไปปรึกษาและขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อนำมาปรับปรุงให้เหมาะสม สุดท้ายผู้วิจัยได้จัดทำแบบสัมภาษณ์ที่ครอบคลุมประเด็นสำคัญตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญอย่างมีประสิทธิภาพและตรงประเด็นที่สุด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้ 1. ขออนุญาตจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยถึงเทศบาลตำบลบางจะเกร็ง เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถาม 2. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จำนวน 346 ชุด ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ 3. รวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดเพื่อนำไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ต่อไป

4.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ เริ่มจากการขออนุญาตจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อแจ้งและขอความอนุเคราะห์จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการเข้าร่วมสัมภาษณ์ จากนั้นจึงทำการนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ ในการสัมภาษณ์ให้เหมาะสมกับความสะดวกของผู้ให้ข้อมูล เมื่อถึงกำหนดจึงดำเนินการสัมภาษณ์ตามแผนที่วางไว้ โดยได้รับอนุญาตให้บันทึกเสียง จัดบันทึก และถ่ายภาพประกอบเพื่อความครบถ้วนของข้อมูล สุดท้ายผู้วิจัยได้นำข้อมูลดิบทั้งหมดมารวบรวมและจัดเตรียมไว้สำหรับการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พร้อมแปลผลตามเกณฑ์ของเบสต์ (Best, 1981) และสถิติอนุมานใช้ค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD.) โดยจัดหมวดหมู่และนำเสนอเป็นความเรียงประกอบตาราง

5.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Descriptive Content Analysis) โดยยึดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยเริ่มจากการวางเค้าโครงของข้อมูล โดยจัดทำรายชื่อคำหรือข้อความที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการวิจัย จะถูกนำมาวิเคราะห์ แล้วจำแนกออกเป็นหมวดหมู่ตามแต่ละประเภท (Categories) เพื่อให้การวิเคราะห์มีความสม่ำเสมอ จากนั้นพิจารณาบริบท (Context) หรือสภาพแวดล้อมของข้อมูลที่ได้มา พร้อมเชื่อมโยงกับกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลมีความลึกซึ้งและสามารถประยุกต์ใช้ในการตีความหรือเปรียบเทียบกับข้อมูลอื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสม

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองระดับท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

1. ระดับความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองระดับท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองระดับท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ภาพรวม

(n = 346)

ข้อ	ความไว้วางใจทางการเมือง	ระดับการปฏิบัติ		การแปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	ด้านนโยบาย	3.36	0.87	ปานกลาง
2.	ด้านกระบวนการทำงาน	3.26	0.83	ปานกลาง
3.	ด้านการสื่อสารทางการเมือง	3.28	0.90	ปานกลาง
4.	ด้านบุคลิกภาพ	3.33	0.87	ปานกลาง
ภาพรวม		3.31	0.81	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองระดับท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 0.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านนโยบาย ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.87) รองลงมา คือ ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = 0.87) รองลงมา คือ ด้านการสื่อสารทางการเมือง ($\bar{X} = 3.28$, S.D. = 0.90) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านกระบวนการทำงาน ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 0.83) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนต่อนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อความไว้วางใจทางการเมืองต่อนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบางจะเกร็ง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้การทดสอบค่า F-test (One-Way Analysis of Variance: One-way ANOVA) ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และ

อาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความไว้วางใจทางการเมืองต่อนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบางจะเกร็ง ในด้านนโยบาย, ด้านกระบวนการทำงาน, ด้านการสื่อสารทางการเมือง และด้านบุคลิกภาพ แตกต่างกัน ตามสมมติฐานที่ 1 – 5 ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน ความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองระดับท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบางจะเกร็ง แตกต่างกัน โดยผลการทดสอบพบว่า ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุต่างกันความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองระดับท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบางจะเกร็ง แตกต่างกัน โดยผลการทดสอบพบว่า ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองระดับท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบางจะเกร็ง แตกต่างกัน โดยผลการทดสอบพบว่า ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองระดับท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบางจะเกร็ง แตกต่างกัน โดยผลการทดสอบพบว่า ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 5 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองระดับท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบางจะเกร็ง แตกต่างกัน โดยผลการทดสอบพบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 2 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	F-test	ค่าSig	ผลการทดสอบ	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
1	เพศ	ความไว้วางใจทางการเมือง	0.228	0.796	-	✓
2	อายุ	ความไว้วางใจทางการเมือง	0.876	0.478	-	✓
3	การศึกษา	ความไว้วางใจทางการเมือง	2.167	0.075	-	✓
4	รายได้	ความไว้วางใจทางการเมือง	2.248	0.083	-	✓
5	อาชีพ	ความไว้วางใจทางการเมือง	6.789	0.000*	✓	-

จากตารางที่ 2 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความไว้วางใจทางการเมืองโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มี

ความคิดเห็นต่อความไว้วางใจทางการเมืองโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความไว้วางใจทางการเมือง เป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD. จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวม

(n = 346)

อาชีพ		นิสิต/ นักศึกษา	เกษตรกร	พนักงาน เอกชน	รับจ้าง	รับราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจ ส่วนตัว
	$\bar{X}$	3.20	3.38	3.03	3.45	3.94	2.91
นิสิต/ นักศึกษา	3.20	-	0.18	0.17	-0.25	-0.43	0.28
เกษตรกร	3.38	-	-	0.35*	-0.07	-0.25	0.46*
พนักงาน เอกชน	3.03	-	-	-	-0.42*	-0.60*	0.11
รับจ้าง	3.45	-	-	-	-	-0.19	0.53*
รับราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	3.63	-	-	-	-	-	0.72*
ธุรกิจส่วนตัว	2.91	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 3 พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน ส่งผลให้ความไว้วางใจต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 6 คู่ ได้แก่

ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร มีความไว้วางใจทางการเมือง ในภาพรวมแตกต่างจากประชาชนที่มีอาชีพ พนักงานเอกชน

ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร มีความไว้วางใจทางการเมือง ในภาพรวมแตกต่างจากประชาชนที่มีอาชีพ ธุรกิจส่วนตัว

ประชาชนที่มีอาชีพพนักงานเอกชน มีความไว้วางใจทางการเมือง ในภาพรวมแตกต่างจากประชาชนที่มีอาชีพ รับจ้าง

ประชาชนที่มีอาชีพพนักงานเอกชน มีความไว้วางใจทางการเมือง ในภาพรวมแตกต่างจากประชาชนที่มีอาชีพ รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้าง มีความไว้วางใจทางการเมือง ในภาพรวมแตกต่างจากประชาชนที่มีอาชีพ ธุรกิจส่วนตัว

ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความไว้วางใจทางการเมือง ในภาพรวมแตกต่างจากประชาชนที่มีอาชีพ ธุรกิจส่วนตัว นอกนั้น ประชาชนมีความไว้วางใจทางการเมือง ไม่แตกต่างกัน

3. การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนต่อนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ตามหลักอริยวัฑฒิ 5

พบว่า 1) ด้านศรัทธา นักการเมืองท้องถิ่นควรยึดมั่นในหลักแห่งความจริงและความดี เป็นผู้นำที่มีเป้าหมายชัดเจน 2) ด้านศีล ควรยึดถือปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบของกฎหมายและจริยธรรม มีความประพฤติดี 3) ด้านสุตะ ควรแสวงหาความรู้อยู่เสมอและต้องไม่หยุดที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รอบรู้ รู้เท่าทันเหตุการณ์ในปัจจุบัน 4) ด้านจาคะ ควรมีความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ มีน้ำใจช่วยเหลือพี่น้องประชาชนอย่างเท่าเทียม และมีความเสียสละส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และ 5) ด้านปัญญา ควรเป็นบุคคลต้นแบบที่มีความรอบรู้ รอบด้าน รู้คิด รู้พิจารณา มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ใช้หลักเหตุผลในการพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า การนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบททางสังคมท้องถิ่น มีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความไว้วางใจของประชาชนต่อผู้นำท้องถิ่นได้ โดยเฉพาะหากสามารถบูรณาการหลักธรรมเข้ากับการพัฒนาทางจิตใจ ควบคู่กับการดูแลเอาใจใส่ และการให้บริการประชาชนอย่างต่อเนื่องด้วยความจริงใจ จะยิ่งช่วยยกระดับความเชื่อมั่นและความไว้วางใจที่มีอยู่ให้มั่นคงและยั่งยืนมากยิ่งขึ้นในอนาคต

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองระดับท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม” ผู้วิจัยได้ข้อสรุปที่มีประเด็นสำคัญและน่าสนใจสามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ระดับความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบางจะเกร็ง โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง สะท้อนให้เห็นว่านักการเมืองท้องถิ่นถูกมองในลักษณะ “ก้ำกึ่ง” คือไม่ได้ถูกประเมินในระดับต่ำจนถึงขั้นไม่ไว้วางใจ แต่ก็ไม่สูงจนเกิดความศรัทธาอย่างมั่นคง ความสัมพันธ์ดังกล่าวจึงอยู่ในภาวะ “ยังไม่เชื่อมั่นเต็มที่ แต่ก็ไม่ถึงขั้นปฏิเสธ” ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพบุลย์ สุขเจตนิ (2563) ที่พบว่าประชาชนในจังหวัดนนทบุรีมีความไว้วางใจทางการเมืองในระดับมาก เหตุความไม่สอดคล้องอาจเกิดจากความแตกต่างด้านลักษณะประชากร สภาพพื้นที่บริบททางสังคมการเมือง และช่วงเวลาที่ทำการศึกษา ซึ่งล้วนส่งผลต่อความคาดหวังและการรับรู้ของประชาชนต่อนักการเมืองท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่

2. ผลการเปรียบเทียบความไว้วางใจทางการเมืองที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความไว้วางใจทางการเมืองโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความไว้วางใจทางการเมืองโดยภาพรวมแตกต่างกัน และทำไมอาชีพที่ต่างกันถึงมีความไว้วางใจนักการเมืองท้องถิ่นไม่เท่ากัน เนื่องจากพื้นที่และเวลาในการทำวิจัยต่างกัน สามารถอธิบายได้ในเชิงหลักการและบริบททางสังคมการเมือง กล่าวคือ ประชาชนมีเกณฑ์การประเมินนักการเมืองท้องถิ่นในลักษณะใกล้เคียงกัน อันเป็นผลจากหลักความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 27 ที่ส่งเสริมให้ทุกคนได้รับสิทธิและการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม ประกอบกับลักษณะการให้บริการสาธารณะที่มีมาตรฐานใกล้เคียงกันในทุกพื้นที่ และบริบทของชุมชนที่มีความใกล้ชิด ทำให้ประชาชนมีประสบการณ์และการรับรู้ต่อการบริหารงานในลักษณะคล้ายคลึงกัน ส่งผลให้ระดับความไว้วางใจโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระไกรสร สุขโม (กันมา) (2563) ที่ได้วิจัยเรื่อง “ความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดเลย” และพบว่าประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความไว้วางใจทางการเมืองต่อนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดเลย ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนิภา ทัดตานนท์ (2563) ได้วิจัยเรื่อง “ความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น” และงานวิจัยของพระกฤษฎา กิตติปัญญา เต็มศักดิ์ ทองอินทร์ พรธยา พงษ์มยางกูร (2567) ได้วิจัยเรื่อง “ความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองระดับท้องถิ่นในอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย” ซึ่งผลการวิจัยของทั้งสองฉบับต่างพบว่าประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีระดับความไว้วางใจทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

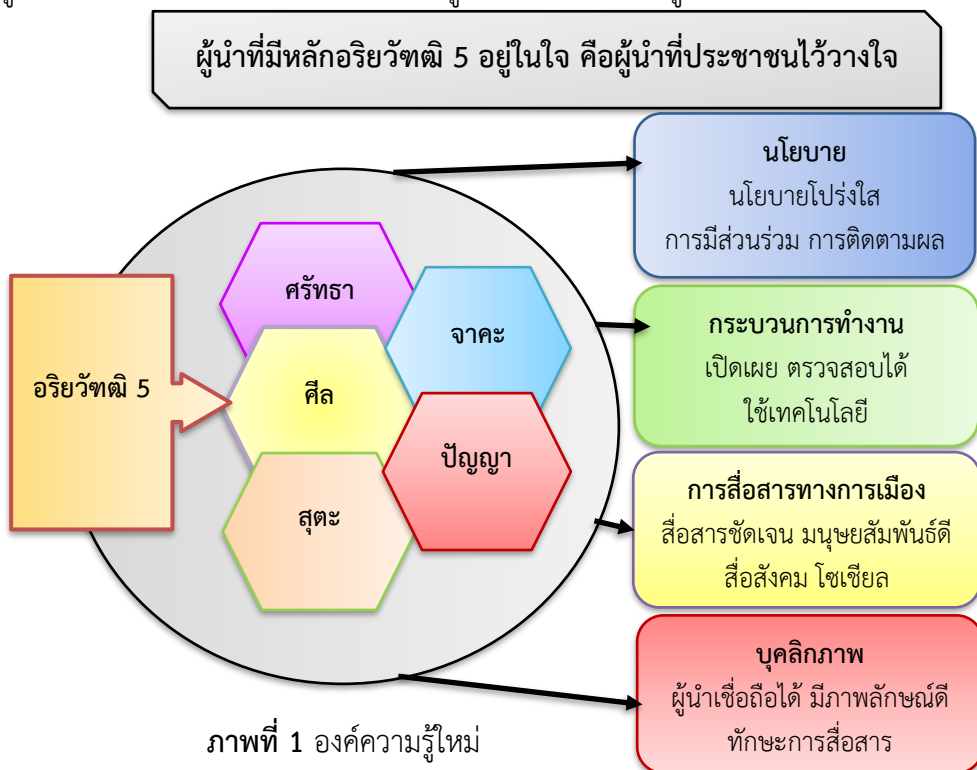
3. การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมความไว้วางใจทางการเมืองที่มีต่อนักการเมืองระดับท้องถิ่น ตามหลักอริยวัฑฒิ 5 ผลการวิจัย พบว่า ระดับความไว้วางใจของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน สะท้อนให้เห็นว่านักการเมืองท้องถิ่นยังไม่แสดงคุณลักษณะเด่นหรือความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่สร้างความเชื่อมั่นได้อย่างชัดเจน แม้จะมีความพยายามในการบริหารงานและสื่อสารกับประชาชน แต่อุปสรรคด้านภาวะผู้นำและคุณธรรมยังปรากฏชัดเจนในหลายมิติ ดังนั้นการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงคุณธรรมตามหลักอริยวัฑฒิ 5 ได้แก่ ศรัทธา ศีล สุตะ จาคะ และปัญญา จึงเป็นแนวทางสำคัญในการยกระดับบุคลิกภาพและวิธีการทำงานของนักการเมืองท้องถิ่น ให้สามารถบริหารจัดการอย่างโปร่งใส น่าเชื่อถือ และก่อให้เกิดความไว้วางใจอย่างยั่งยืนในระยะยาว ผลการวิจัยครั้งนี้ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสิริพันธ์ แซ่เอี้ย (2566) ที่ได้วิจัยเรื่อง “การปลูกฝังคุณธรรมตามหลักอริยวัฑฒิของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนรัตนโกสินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร” พบว่า การปลูกฝังคุณธรรมแก่

นักเรียนตามหลักอริยวัฑฒิของผู้บริหารโรงเรียนโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสุดใจ ภูงสิ และจักรี บางประเสริฐ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การดำเนินชีวิตตามหลักอริยวัฑฒิ 5 ในยุคการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด - 19 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย” ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีการดำเนินชีวิตตามหลักอริยวัฑฒิ 5 ในยุคการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก เหตุความไม่สอดคล้องอาจเกิดจากความแตกต่างของกลุ่มประชากร พื้นที่วิจัย และช่วงเวลาที่ทำการศึกษา ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังและการรับรู้ของประชาชนต่อบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ที่ค้นพบจากการวิจัย ชี้ให้เห็นว่า การประยุกต์หลักอริยวัฑฒิ 5 ได้แก่ 1. ศรัทธา 2. ศีล 3. สุตะ 4. จาคะ และ 5. ปัญญา สามารถใช้เป็นฐานในการพัฒนาพฤติกรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นและสร้างความไว้วางใจของประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรม ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และนำเสนอองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยในรูปแบบแผนภาพต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ด้านนโยบาย นักการเมืองท้องถิ่นควรกำหนดนโยบายสะท้อนความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง โดยอาศัยกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน และการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน และการวิเคราะห์ข้อมูลของชุมชนอย่างรอบด้าน
2. ด้านกระบวนการทำงาน นักการเมืองท้องถิ่นควรมีการดำเนินงานตามวิสัยทัศน์ที่ได้วางไว้ พร้อมทั้งติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับเป้าหมาย
3. ด้านการสื่อสารทางการเมือง นักการเมืองท้องถิ่นควรพูดจริงปฏิบัติจริงตามที่ได้หาเสียงไว้ ไม่ควรผิดคำพูด โดยมีการสื่อสารที่โปร่งใส ชัดเจน และตรวจสอบได้ เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจของประชาชนในระยะยาว
4. ด้านบุคลิกภาพ นักการเมืองท้องถิ่นควรยึดมั่นหลักคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจและปฏิบัติงาน พร้อมแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะอย่างจริงจัง เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชนและสังคม
5. นักการเมืองท้องถิ่นควรมีแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกับหลักจริยวัตร 5 โดยมีศรัทธาในหน้าที่และความยุติธรรม ยึดมั่นในศีลและความโปร่งใส มีสุตะหรือความรู้รอบด้านในการบริหารงาน มีจาคะหรือเสียสละเพื่อส่วนรวม และมีปัญญาในการตัดสินใจอย่างรอบคอบ เพื่อสร้างความไว้วางใจให้กับประชาชน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. เทศบาลตำบลบางจะเกร็ง ควรกำหนดนโยบายสะท้อนความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และความเป็นไปได้ รวมทั้งส่งเสริมนโยบายใหม่ ๆ เพื่อนำมาปรับใช้กับท้องที่ของตนเอง
2. เทศบาลตำบลบางจะเกร็ง ควรมีการดำเนินงานตามวิสัยทัศน์ที่ได้วางไว้ และเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนให้มีความเจริญตอบสนองต่อความต้องการของพื้นที่ และตรวจสอบได้
3. เทศบาลตำบลบางจะเกร็ง ควรมีการสื่อสารอย่างตรงไปตรงมาอย่างสม่ำเสมอ เปิดเผย จริงใจ น่าเชื่อถือ และพูดจริงปฏิบัติจริงตามที่ได้หาเสียงไว้กับประชาชน และต้องเปิดเผยข้อมูลในการดำเนินงานในโครงการต่าง ๆ เพื่อความโปร่งใสและสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนมากยิ่งขึ้น
4. นักการเมืองท้องถิ่นควรเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ มีจิตสำนึกหรือมโนธรรมแห่งความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ตระหนักถึงผลกระทบของการตัดสินใจที่มี

ต่อประชาชน ยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และมุ่งมั่นทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมอย่างโปร่งใสและรับผิดชอบ

5. นักการเมืองท้องถิ่นควรมีอุดมการณ์ที่แน่วแน่ ดำเนินงานในทิศทางเดียวกับวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้ มีความซื่อสัตย์ สุจริต จริตใจทั้งต่อเพื่อนร่วมงานและประชาชน มีความมานะอดทนแสวงหาความรู้อยู่เสมอ รวมทั้งมีจิตสาธารณะ มีความสละทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และมีความคิดเห็นในทางที่ถูกต้องเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางหลักจริยวัตร 5

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “ความเป็นกลางทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น”
2. ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “แนวทางการสร้างผู้นำการเมืองท้องถิ่นตามหลักพุทธธรรมในระยะยาว”
3. ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกับระดับความไว้วางใจทางการเมือง”
4. ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “ผลของการสื่อสารทางการเมืองแบบมีคุณธรรมต่อความเชื่อมั่นของประชาชน”
5. ควรศึกษาการประยุกต์ใช้หลักธรรมอื่น เช่น พรหมวิหาร 4, ทศพิธราชธรรม เป็นต้น ต่อพฤติกรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่น
6. ควรศึกษาปัจจัยเชิงบริบทที่ส่งผลต่อความแตกต่างของระดับความไว้วางใจ

เอกสารอ้างอิง

- จรัส สุวรรณมาลา. (2550). วัฒนธรรมการเมืองท้องถิ่นในประเทศไทย. *วารสารสถาบันพระปกเกล้า*, 5(3), 83-106.
- ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์. (2545). *ปัญหาการเมืองไทยในปัจจุบัน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นิภา ทัดตานนท์. (2563). *ความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น* (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2554). *การเมืองท้องถิ่น: การเมืองของใครโดยใครเพื่อใคร*. กรุงเทพฯ: จตุพรดีไซด์.

- พระภิกษุญา กิตติปัญญา เตมศักดิ์ ทองอินทร์ พรรษา พุฒยางกูร. (2567). ความไว้วางใจ
ทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองระดับท้องถิ่นในอำเภอเชียงคาน จังหวัด
เลย. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์*, 7(3), 185-199.
- พระไกรสร สมโน (กันมา). (2563). *ความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมือง
ท้องถิ่นในจังหวัดเลย* (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์).
พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต). (2556). *คติธรรมแห่งชีวิต* (พิมพ์ครั้งที่ 24). กรุงเทพฯ:
บริษัทสหธรรมิก จำกัด.
- ไพบูลย์ สุขเจตณี. (2563). *การพัฒนาความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อ
นักการเมืองระดับท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วุฒิสาร ตันไชย. (2548). *การกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น* (พิมพ์ครั้งที่ 6).
กรุงเทพฯ: บริษัท เอ.พี.กราฟิค ดีไซน์และการพิมพ์ จำกัด.
- สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง. (2567). *พื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามข้อมูลเดือน
กันยายน 2567*. สืบค้น 9 กันยายน 2567, จาก <https://www.bora.dopa.go.th>
- สิริพันธ์ แซ่เอี้ย. (2566). การปลูกฝังคุณธรรมตามหลักอริยวัฑฒิของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อ
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนรัตนโกสินทร์ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. *วารสารชัยภูมิปริทรรศน์*, 6(1), 1.
- สุดใจ ภูงลี และจักรี บางประเสริฐ. (2564). การดำเนินชีวิตตามหลักอริยวัฑฒิ 5 ในยุคการ
แพร่ระบาดของไวรัสโควิด - 19 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยา
เขตสิรินธรราชวิทยาลัย. *วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง*, 10(3), 18.
- Best, J.W. (1981). *Research in Education*. New Jersey: Prentice Hall, Inc.
- Likert, R. (1967). *The Method of Constructing and Attitude Scale*. New York: Wiley
& Son.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd ed.). New York: Harperand
Row.